

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” นี้มุ่งศึกษาวิจัยในเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษาใช้การสุ่มตัวอย่าง (Sampling) และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม (Questionnaire) ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว มีความจำเป็นในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูลทางการศึกษา และตอบสนองความต้องการในการทำงานในยุคสมัยของการแข่งขันทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยผู้วิจัยได้ทำการสำรวจจำนวนกลุ่มตัวอย่างใน 20 คณะ ได้แก่ นิติศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศิลปศาสตร์ วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์ สหเวชศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร สถาบันภาษา วิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษา สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร และวิทยาลัยสหวิทยาการ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 6,619 คน

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือก การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยหลักการคำนวณของ Yamane ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยกำหนดให้เท่ากับ .05)

แทนค่า

$$n = \frac{6,619}{1 + (6,619)(.05)^2}$$

$$= 377.2$$

ดังนั้น ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เท่ากับ 378 คน

การสุ่มตัวอย่าง

สำหรับการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 3.1

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน

หน่วย: คน

คณะ	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. นิติศาสตร์	320	18
2. พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	1,280	73
3. รัฐศาสตร์	570	33
4. เศรษฐศาสตร์	560	32
5. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์	510	29
6. ศิลปศาสตร์	560	32
7. วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน	371	21
8. สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	80	5
9. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	180	11
10. วิศวกรรมศาสตร์	960	55
11. แพทยศาสตร์	40	2
12. สหเวชศาสตร์	90	5
13. พยาบาลศาสตร์	30	2
14. สาธารณสุขศาสตร์	40	2
15. สถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง	200	12
16. สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร	32	2
17. สถาบันภาษา	386	20
18. วิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษา	280	16
19. วิทยาลัยสหวิทยาการ	100	6
20. สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร	30	2
รวม	6,619	378

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรจากสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน จะมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

ตัวแปรต้น คือ ลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ภาคการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตัวแปรตาม คือ การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

ตัวแปรต้น คือ ลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ภาคการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้การสร้างแบบสอบถามเป็นคำถามซึ่งจะมีทั้งคำถามปลายปิด และคำถามปลายเปิด ในกรณีที่ต้องการความคิดเห็นเพิ่มเติมและเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกคำตอบด้วยตัวเอง โดยเนื้อหาของแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์และสังคมศาสตร์ของของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อทฤษฎีแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้มีการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของเครื่องมือต่อไปนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเรียบร้อยแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

2. การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม 30 ชุด ไปทดสอบก่อน (Pre-Test) กับกลุ่มเป้าหมายที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยวิธีแอลฟา (Cronbach's Alpha Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต คือ $\alpha = .8354$ และด้านความคิดเห็นที่มีต่อทฤษฎีแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต คือ $\alpha = .8236$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยวิธีการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอกคำตอบเอง (Self – Administered) จากนั้นจะนำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจความสมบูรณ์และนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการประมวลผล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window จากนั้นนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ (Print-Out) มาแปลความหมาย

เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูล โดยค่าสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้แก่ สถิติค่าความถี่ (Frequency) สถิติค่าร้อยละ (Percentage) และสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ได้แก่

1.1 การวัดค่าทางประชากรศาสตร์ ผู้วิจัยจะแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่ม ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ภาคการศึกษา

1.2 การวัดค่าพฤติกรรมกรรมการเปิดใช้อินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยจะวัดความถี่ในการเปิดใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นการวัดระดับมาตรา

2. การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต

ผู้วิจัยวัดการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

<u>การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต</u>	<u>คะแนน</u>
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะนำคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง มาแบ่งระดับการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเป็น 5 ระดับ โดยวิธีการคำนวณหาความกว้างของขั้นดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

<u>การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต</u>	<u>ระดับค่าเฉลี่ย</u>
มากที่สุด	4.21-5.00
มาก	3.41-4.20
ปานกลาง	2.61-3.40
น้อย	1.81-2.60
น้อยที่สุด	1.00-1.80

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายความว่า มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายความว่า มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายความว่า มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายความว่า มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายความว่า มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตน้อยที่สุด

3. ความคิดเห็นที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต

ผู้วิจัยวัดความคิดเห็นที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่ม

ตัวอย่าง	โดยแบ่งการให้คะแนนออกเป็น	5	ระดับดังนี้
	<u>ความคิดเห็นที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต</u>		<u>คะแนน</u>
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		5
	เห็นด้วย		4
	ไม่แน่ใจ		3
	ไม่เห็นด้วย		2
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		1

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะนำคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง มาแบ่งระดับความคิดเห็นที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตเป็น 5 ระดับ โดยวิธีการคำนวณหาความกว้างของชั้นดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

<u>ระดับความคิดเห็น</u>	<u>ระดับค่าเฉลี่ย</u>
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4.21-5.00
เห็นด้วย	3.41-4.20
ไม่แน่ใจ	2.61-3.40
ไม่เห็นด้วย	1.81-2.60
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1.00-1.80

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายความว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายความว่า เห็นด้วยต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายความว่า ไม่แน่ใจต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายความว่า ไม่เห็นด้วยต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายความว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการเปิดใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การใช้ประโยชน์และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นสูง เมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตัวสถิติที่ใช้ทดสอบ

ความแตกต่างของตัวแปรต้นที่เป็นตัวแปรเชิงคุณภาพและตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณคือ สถิติ T-Test เพื่อใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างประชากรศาสตร์ 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน ส่วนการทดสอบความแตกต่างของประชากรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป สถิติที่ใช้คือ One – Way ANOVA ดังนี้

ตารางที่ 3.2
สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	สถิติที่ใช้
<u>สมมติฐานการวิจัย ที่ 1</u> นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน จะมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน สมมติฐานย่อยที่ 1.1 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน สมมติฐานย่อยที่ 1.2 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน สมมติฐานย่อยที่ 1.3 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน สมมติฐานย่อยที่ 1.4 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีภาคการศึกษาแตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน	T – Test One – Way ANOVA One – Way ANOVA T – Test

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

สมมติฐานการวิจัย	สถิติที่ใช้
สมมติฐานย่อยที่ 2.1 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน	T – Test
สมมติฐานย่อยที่ 2.2 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน	One – Way ANOVA
สมมติฐานย่อยที่ 2.3 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน	One – Way ANOVA
สมมติฐานย่อยที่ 2.4 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีภาคการศึกษาแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน	T – Test

3. การวิเคราะห์ตัวแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่ จะใช้การเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) วิธีผลต่างนัยสำคัญ (Least Significant Difference : LSD)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ คือ

n	หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
F	หมายถึง ค่าสถิติ F (F-statistic) ใช้ทดสอบนัยสำคัญของความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
SS	หมายถึง ผลรวมกำลังสอง (Sum of Square)
df	หมายถึง องศาความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	หมายถึง ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square)
P	หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
*	หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05